

Position Paper

Implementatie van de herziene richtlijn consumentenkrediet (CCDII)

Klarna maakt graag gebruik van de gelegenheid om haar visie te delen op de implementatie van de herziene richtlijn consumentenkrediet (CCDII) in Nederland. Als volledig vergunninghoudende digitale bank, wereldwijd betaalnetwerk en de grootste aanbieder van rentevrije Buy Now, Pay Later (BNPL) van het land pleiten wij al langer voor het onder het toezicht brengen van deze producten.

In dit paper zetten wij uiteen wie wij zijn, waarom wij CCDII steunen, en vier punten waarop de aandacht van de Commissies het nieuwe kader gericht kan versterken om het gedeelde doel van verhoogde consumentenbescherming dat wij allen nastreven te bereiken.

1. Over Klarna in Nederland

Klarna is een wereldwijd betaalnetwerk en een volledig vergunninghoudende digitale bank die een reeks betaalopties biedt ter ondersteuning van uiteenlopende aankopen, terwijl consumenten worden beschermd tegen fraude, verborgen kosten en de schuldental van traditioneel krediet. In Nederland, waar wij sinds 2010 actief zijn, bedienen wij ongeveer 5 miljoen Nederlandse consumenten met een gemiddelde leeftijd van 40 jaar.

Onze 'Everyday spend and save'-producten omvatten betaalopties zonder krediet (debit, oftewel 'Pay in full'), en de digitale wallet 'Balance' ondersteunt de dagelijkse uitgaven. Voor aankopen in het middensegment lijken onze kortlopende, rentevrije BNPL-producten sterk op charge cards met duidelijke, kortlopende terugbetaaldata. Consumenten gebruiken deze om zichzelf te beschermen bij online aankopen of om aankopen te spreiden in drie termijnen over 60 dagen, zonder rente- of consumentenkosten als er op tijd wordt betaald.

Ons model verschilt fundamenteel van traditioneel krediet. Wij verdienen wanneer verkopers ons betalen voor het dragen van kredietrisico, niet wanneer consumenten achterstanden oplopen; wanneer een klant in gebreke blijft, lijden wij verlies. Die belangenverhouding is bepalend voor alles wat wij bouwen.

In Nederland bieden wij ook langlopende spaarproducten met rentes tot 3%. Wereldwijd is Nederland de op één na grootste markt van Klarna voor consumentendeposito's; per 31 december 2025 hadden Nederlandse consumenten ongeveer EUR 1,5 miljard aan spaargeld aan Klarna toevertrouwd.

2. Onze positie: een gereguleerde bank die CCDII verwelkomt

Klarna is een volledig vergunninghoudende bank en staat al onder uitgebreid toezicht op prudentiële aspecten en gedragsnormen in heel Europa. Wij zijn ingericht op regulering en werken in de praktijk al volgens een zeer hoge standaard. Wij zien het nieuwe kader als een positieve en noodzakelijke stap, en wij hebben de nieuwe BNPL-regels in de hele EU actief gesteund, ook in Nederland.

Voor aanbieders die nog niet volgens een vergelijkbaar hoge standaard werken, zal CCDII in de praktijk helpen de hele markt te verhogen en te standaardiseren, zodat consumenten consistente bescherming krijgen, ongeacht bij wie zij lenen. Om de periode tot de richtlijn van toepassing wordt te overbruggen, hebben wij in oktober 2023 samen met de Vereniging

van Financieringsondernemingen in Nederland (VFN) de Gedragscode BNPL opgezet. De Gedragscode stelt sectorbrede minimumeisen voor verantwoorde kredietverlening.

Verantwoordelijkheid staat centraal in hoe wij werken. Wij beoordelen elke transactie afzonderlijk, met behulp van identificatie- en acceptatiecontroles, als resultaat hiervan ligt ons wanbetalingspercentage onder de 1%. Wij geven consumenten duidelijke informatie over terugbetaling; in een eerder onderzoek gaf 95% van de respondenten aan te begrijpen dat hun BNPL-saldo op tijd moet worden terugbetaald. Zoals afgesproken in de Gedragscode BNPL zijn onze kosten bij te late betaling uitsluitend kostendekkend. De afgelopen jaren hebben wij de leeftijdsverificatie via iDIN versterkt, de terugbetaaltermijn verlengd van 14 naar 30 dagen, een vrijwillige 'credit opt-out'-tool in onze app gelanceerd en hebben wij het NVVK-convenant 'Minnelijke Schuldhulpverlening' getekend.

3. De sterke punten van CCDII

Er staat veel in CCDII dat wij verwelkomen. Het brengt BNPL en andere vormen van uitgestelde betaling voor het eerst onder toezicht, plaatst de kredietwaardigheidsbeoordeling op een stevigere, op feiten gebaseerde grondslag, geeft consumenten duidelijke precontractuele informatie en eerlijkere reclame, versterkt de bescherming die minderjarigen terecht weghoudt van krediet, en verwacht van kredietverstrekkers dat zij mensen die achterop raken signaleren en helpen voordat problemen escaleren.

Via maximumharmonisatie beweegt Europa ook richting een consistenter en gelijk spelveld. Omdat wij die richting steunen, richten de onderstaande punten zich uitsluitend op waar enige verduidelijking of nadere overweging zou helpen om CCDII in de praktijk zo goed mogelijk te laten werken, zowel voor consumenten als voor een gezonde, concurrerende kredietmarkt.

4. Onze aanbevelingen om CCDII verder te versterken

4.1 Een realistische implementatieperiode

De implementatiewetgeving voor CCDII is complex, en het wetgevingstraject heeft begrijpelijkerwijs tijd gekost. Op dit moment lijkt het een realistische inschatting dat de definitieve regels niet vóór oktober 2026 in het Staatsblad zullen verschijnen, waardoor de markt nauwelijks vier weken zou hebben om zich voor te bereiden op de toepassingsdatum van 20 november 2026. Als volledig vergunninghoudende bank is Klarna gewend aan regulering en kan zij de vereiste wijzigingen snel doorvoeren. Onze zorg over deze gecompliceerde tijdlijn gaat daarom niet over onze eigen gereedheid, maar over de vraag of de bredere markt op tijd klaar kan zijn.

De Europese wetgever zelf voorzag een jaar voor de implementatie, en bij vergelijkbare regelgevingsinitiatieven in het Verenigd Koninkrijk en Australië kreeg de markt minimaalzes maanden om zich voor te bereiden. Vier weken is dus aantoonbaar te weinig, en Nederland is daarbij geen uitzondering: 16 van de 27 EU-lidstaten zullen naar verwachting de deadline van 20 november 2026 niet halen. Een werkbare datum biedt tijd zodat de systemen waarvan de nieuwe regels afhankelijk zijn, in het bijzonder het BKR en het CCB, gereed kunnen zijn, en zodat de AFM duidelijke richtlijnen aan de markt kan geven.

Het gaat niet om voorkeur, maar om uitvoerbaarheid. Verschillende van de nieuwe verplichtingen, waaronder het registreren van BNPL bij het BKR en het raadplegen van het register vóór kredietverlening, kunnen pas worden nagekomen zodra het BKR en de andere betrokken systemen daadwerkelijk in staat zijn deze te ondersteunen. Hoe goed voorbereid een aanbieder ook is, hij kan op dag één niet voldoen als de systemen die hij wettelijk verplicht is te gebruiken nog niet operationeel zijn. De toepassingsdatum vaststellen voordat

die infrastructuur gereed is, zou welwillende, compliant ondernemingen verplichten iets te doen wat de ondersteunende systemen eenvoudigweg nog niet kunnen leveren, wat niemand dient, en in de eerste plaats consumenten niet.

Het grootste probleem ligt bij de verkopers. Hoewel de verantwoordelijkheid voor naleving terecht bij de BNPL-aanbieder ligt, maken verkopers deel uit van het geheel en hebben zij tijd nodig om de nieuwe regels te begrijpen en zich daaraan aan te passen. Een grote regelgevende herziening slechts enkele weken voordat zij van kracht wordt uitbrengen is voor elke onderneming lastig, en nog lastiger in november, het begin van het hoogseizoen van de detailhandel, met de grote verkoopevenementen in aanloop naar Sinterklaas en Kerst. Het persen van de implementatie in dat tijdvak brengt het risico van verstoring met zich mee op het drukste moment van het detailhandelsjaar. Het parlement, de regering en de toezichthouders zouden dit in gedachten moeten houden bij het vaststellen van de toepassingsdatum.

Wij erkennen uiteraard de urgentie van het beschermen van minderjarigen, en wij vragen niet om die bescherming uit te stellen. Wij stellen daarom een aanpak in twee fasen voor. De maatregelen die aanbieders snel kunnen invoeren en die niet afhankelijk zijn van systemen buiten hun controle, leeftijdsverificatie en de daaraan verbonden waarborgen voor minderjarigen voorop, zouden vanaf het begin, op 20 november 2026, afdwingbaar kunnen zijn. De verplichtingen die afhankelijk zijn van infrastructuur die nog niet operationeel is, in het bijzonder het registreren van BNPL bij het BKR en het raadplegen van het register vóór kredietverlening, zouden volgen zodra die infrastructuur gereed is en aanbieders een realistische periode hebben gehad om zich daarop voor te bereiden. Deze fasering laat de meest urgente consumentenbeschermingen onmiddellijk in werking treden, terwijl de bredere markt en de ondersteunende systemen de tijd krijgen die zij werkelijk nodig hebben voor de moeilijkere onderdelen.

Wij verzoeken de Commissies deze gefaseerde aanpak te steunen: de bescherming van minderjarigen afdwingbaar vanaf 20 november 2026, en een realistische implementatieperiode van ten minste zes maanden voor de overige verplichtingen, te rekenen vanaf de publicatie van de gewijzigde Wet op het financieel toezicht (Wft) en het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (BGfo) in het Staatsblad. Vergunninghoudende aanbieders zoals wij kunnen zich snel aanpassen; deze aanlooptijd is met name voor de verkopers en de ondersteunende systemen die ook gereed moeten zijn.

4.2 Proportionaliteit in de kredietwaardigheidsbeoordeling

Wij verwelkomen de open norm in artikel 4:34 Wft, die de kredietwaardigheidsbeoordeling koppelt aan de aard, duur, waarde en risico's van het krediet. Een proportionele benadering speelt in op het onderliggende risico van het kredietproduct: een kortlopende BNPL-aankoop met een lage waarde draagt niet hetzelfde risico als een rentedragende lening van enkele duizenden euro's voor een auto, en zou niet hetzelfde acceptatieproces hoeven te doorlopen. Deze proportionaliteit moet worden uitgewerkt met de markt en de AFM, voortbouwend op de leennormen die sinds 2007 gelden.

Het zorgvuldig uitwerken van die open norm, en in goed overleg, kost tijd. Een realistische implementatieperiode is ook hier van belang: alleen met voldoende tijd kan proportionaliteit worden ontwikkeld en toegepast op een manier die in de praktijk daadwerkelijk werkt.

Proportionaliteit moet bovendien correct worden gekalibreerd en niet alleen voldoende tijd krijgen, want als de gereguleerde route te belastend wordt, zal die simpelweg worden vermeden. CCDII laat hier zelf een opening. Een verkoper die uitgestelde betaling vanaf de eigen balans aanbiedt, in plaats van via een vergunninghoudende aanbieder, valt volledig buiten de richtlijn wanneer hij geen platform is, geen rente in rekening brengt, en binnen ongeveer 50 dagen wordt terugbetaald. Als het gebruik van een gereguleerde aanbieder onevenredig belastend wordt, hebben verkopers een duidelijke prikkel om dat krediet onder

deze uitzondering in eigen beheer aan te bieden: kortlopend krediet zonder kredietwaardigheidsbeoordeling, zonder leeftijdsverificatie en zonder registratie. Dat zou het gat van ongereguleerd kortlopend krediet opnieuw creëren dat CCDII juist beoogde te dichten. Consumenten, van wie de overgrote meerderheid deze producten verantwoord gebruikt, zouden evengoed richting andere ongereguleerde alternatieven of informeel lenen kunnen worden geduwd. In elk geval is het resultaat minder consumentenbescherming, niet meer, wat het tegenovergestelde is van wat de richtlijn beoogt.

Wij verzoeken de Commissies ervoor te zorgen dat er, wanneer de toepassingsdatum voor CCDII wordt vastgesteld, voldoende tijd is om proportionaliteit zorgvuldig en in samenwerking met de markt en de AFM te ontwikkelen en toe te passen, en ervoor te zorgen dat deze zo wordt gekalibreerd dat verantwoord krediet met een laag risico niet uit het gereguleerde kader wordt verdreven en naar de ongereguleerde alternatieven die de richtlijn juist beoogde te voorkomen.

4.3 Een kredietregister dat de werkelijke aard van elk krediet weergeeft

Het BKR-kredietregister wordt geraadpleegd vóór elke lening en hypotheek, en toch registreert het krediet op een grove, uniforme manier: een kleine, kortlopende verplichting kan voor een consument bijna even zwaar wegen als een grote, langlopende. Een register dient consumenten en kredietverstrekkers het best wanneer het de werkelijke aard van elk krediet dat het bevat weergeeft, de omvang, looptijd, kosten en het risico, zodat kredietverstrekkers de proportionele, risicogewogen beoordelingen kunnen maken die CCDII van hen verwacht. Dat is een punt over het register als geheel, en het wordt belangrijker, niet minder belangrijk, naarmate het aanbod aan producten dat het bestrijkt groeit.

CCDII is het moment om hier werk van te maken, omdat het nieuwe kredietvormen, waaronder BNPL, voor het eerst onder de registratieplicht brengt. Deze producten hebben hun eigen kenmerken, vaak lagere bedragen en kortere looptijden, en tenzij het register ze kan onderscheiden, kunnen kredietverstrekkers verderop in de keten ze niet juist interpreteren. Het risico is concreet en het raakt het hele stelsel: als veel kleine, kortlopende verplichtingen niet te onderscheiden zijn van regulier krediet, kan een kredietverstrekker een reeks daarvan lezen als een opeenvolging van actieve kredietlijnen en zware schuldenlast, terwijl elk daarvan in werkelijkheid bescheiden is en snel wordt terugbetaald, en kan een consument daardoor ten onrechte worden afgewezen voor een autolening of een hypotheek.

Dit is geen pleidooi dat enig product minder zou moeten meetellen. Een gemiste betaling is een gemiste betaling. Het is een pleidooi dat het register moet laten zien wat elke vermelding werkelijk is, zodat kredietverstrekkers deze wegen op de werkelijke kenmerken ervan en niet op een etiket dat elke kredietvorm tot dezelfde vorm plat slaat. Krediet nauwkeurig registreren beschermt consumenten tegen een verkeerde beoordeling, terwijl werkelijk zorgwekkende patronen volledig zichtbaar blijven, en dat geldt voor elke kredietnemer, niet alleen voor wie nieuwere producten gebruikt.

Hier werk van maken hangt uiteraard af van het register dat tijdig en ruim vóór de inwerkingtreding van de wet operationeel gereed is, in staat is om registraties en raadplegingen voor de nieuwe kredietvormen te verwerken waarbij de afzonderlijke productcodes live zijn. Wij verwachten niet dat dit vóór 20 november 2026 volledig op orde zal zijn.

Wij verzoeken de Commissies ervoor te zorgen dat de nieuwe kredietvormen die binnen de reikwijdte komen, BNPL inbegrepen, bij het BKR worden geregistreerd onder hun eigen, ondubbelzinnige productcodes, zodat elk daarvan kan worden herkend voor wat het is, en de toepassingsdatum zo vast te stellen dat het register volledig en correct operationeel is, in staat deze registraties en raadplegingen te verwerken en de nieuwe codes van kracht zijn, voordat de wet in werking treedt.

4.4 Proportionaliteit van het registreren van verkopers die BNPL aanbieden

Onder de implementatie wordt een verkoper die bij zijn checkout een BNPL-product van een derde partij aanbiedt, behandeld als kredietbemiddelaar. Kleinere verkopers (mkb) zijn vrijgesteld, maar voor grotere verkopers vereist de implementatie dat de BNPL-aanbieder hen registreert bij de AFM. De eis vloeit voort uit de regels van CCDII over de toelating en registratie van kredietbemiddelaars, die lidstaten toestaan kleinere leveranciers die als nevenactiviteit bemiddelen vrij te stellen.

Wij stellen de vraag of dit consumentenbescherming toevoegt die in verhouding staat tot de last die het creëert. De verantwoordelijkheid voor het krediet ligt volledig bij de vergunninghoudende aanbieder, niet bij de verkoper. De aanbieder houdt de vergunning en is verantwoordelijk voor de kredietwaardigheidsbeoordeling, de aan de consument verstrekte informatie, de bedrijfsvoering, de BKR-registratie en -raadpleging en de afhandeling van achterstanden. De rol van de verkoper is slechts het beschikbaar maken van het gereguleerde product van de aanbieder bij de checkout. Het registreren van deze verkopers, een verplichting die hoe dan ook bij de aanbieder ligt, voegt een administratieve laag toe zonder dat er werkelijke verantwoordelijkheid verschuift, en het brengt het risico met zich mee dat verkopers ervan worden weerhouden een volledig gereguleerd, verantwoord BNPL-product aan te bieden.

Er speelt ook een kwestie van consistentie. Een verkoper die bij de checkout een BNPL-optie toont valt eronder, terwijl dezelfde verkoper die bij dezelfde checkout betaling met een charge card of een creditcard toestaat niet wordt behandeld als bemiddelaar in dat krediet, ook al gebruikt de consument in beide gevallen een gereguleerd kredietproduct en is de rol van de verkoper in wezen dezelfde. Als het beginsel achter CCDII is dat dezelfde activiteit op dezelfde wijze moet worden behandeld, valt moeilijk in te zien waarom het aanbieden van de ene vorm van krediet op het verkooppunt registratie vereist terwijl het aanbieden van de andere dat niet doet.

Wij verzoeken de Commissies te overwegen of het verplicht registreren van verkopers die alleen een BNPL-product van een aanbieder bij de checkout aanbieden proportioneel en gerechtvaardigd is, gegeven dat de volledige regulatoire verantwoordelijkheid al bij de vergunninghoudende aanbieder ligt en dat vergelijkbaar krediet op het verkooppunt niet dezelfde behandeling krijgt, en op zijn minst een dergelijke verplichting zo licht mogelijk te houden.

5. Tot slot

Klarna steunt CCDII en is er klaar voor. Wij gaan graag verder in gesprek over deze punten en verstrekken graag nadere details of onderbouwing waar dat zou helpen. Wij blijven nauw samenwerken met de Tweede Kamer, het Ministerie van Financiën en de AFM aan een proportionele, effectieve en tijdige implementatie van de richtlijn.